

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/132/2023
Identifikačné číslo spisu:	8116200992
Dátum vydania rozhodnutia:	09.11.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Bajánková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:8116200992.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ D. T., narodeného XX. I. XXXX, U. XXX, 2/ J. Č., narodeného XX. D. XXXX, U.L. XXX, 3/ R. Č., narodenej XX. I. XXXX, U. XXX, všetci traja zastúpení advokátkou Mgr. Vándou Durbákovou, Košice, Krivá 23, proti žalovaným 1/ Súkromné centrum špeciálno-pedagogického poradenstva, Demjata 57, IČO: 37 942 689, zastúpené advokátom JUDr. Jozefom Karabašom, Sabinov, Ružová 10, 2/ Základná škola s materskou školou Hermanovce, Hermanovce 374, IČO: 37 877 496, zastúpenej advokátskou kanceláriou AK - TARABČÁK s.r.o., Prešov, Hlavná 13, IČO: 36 859 109, 3/ Slovenská republika - Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR, Bratislava, Stromová 1, IČO: 00 164 381, o porušenie zásady rovnakého zaobchádzania, vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 15C/14/2016, o návrhoch žalovaného 1/, 2/ a 3/ na odklad vykonateľnosti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 28. februára 2023 sp. zn. 20Co/21/2022, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky o d k l a d á vykonateľnosť rozsudku Krajského súdu v Prešove z 28. februára 2023 sp. zn. 20Co/21/2022 do právoplatnosti rozhodnutia o dovolaniach žalovaného v 1., 2. a 3. rade.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prešov rozhodol rozsudkom č. k. 15C/14/2016-557 zo dňa 24.11.2021 tak, že výrokom I. určil, že žalovaný 1/ porušil zásadu rovnakého zaobchádzania vo vzťahu k žalobcom 1/ - 3/ a dopustil sa diskriminácie vo vzdelávaní žalobcov 1/ - 3/ z dôvodu ich rómskej etnickej príslušnosti, a to nedostatočnou psychologickou diagnostikou a následnou rediagnostikou žalobcov 1/ - 3/, ktorým odporučil vzdelávanie podľa vzdelávacieho programu pre žiakov/-čky s ľahkým mentálnym postihnutím. Výrokom II. určil, že žalovaná 2/ porušila zásadu rovnakého zaobchádzania vo vzťahu k žalobcom 1/ - 3/ a dopustila sa diskriminácie vo vzdelávaní žalobcov 1/ - 3/ z dôvodu ich rómskej etnickej príslušnosti tým, že ich zaradila do systému špeciálneho vzdelávania a vzdelávala ich v rozpore so zákonom podľa vzdelávacieho programu pre žiakov/-čky s ľahkým mentálnym postihnutím a vzdelávaním v etnicky homogénnych špeciálnych triedach, situovaných oddelene od žiakov/-čok z majority, mimo hlavnej budovy školy. Výrokom III. žalovanému 1/ uložil povinnosť do troch dní od nadobudnutia právoplatnosti rozsudku zaslať doporučené každému zo žalobcov 1/ - 3/ na adresu ich trvalého pobytu

list obsahujúci ospravedlnenie nasledujúceho znenia: „Vážený D. T. / Vážený J. Č. / Vážená R. Č., nedostatočnou psychologickou diagnostikou a následnou rediagnostikou Súkromného centra špeciálno-pedagogického poradenstva v Prešove, Átriová 5, na základe ktorého toto odporučilo vzdelávať Vás podľa vzdelávacieho programu pre žiakov/-čky s ľahkým mentálnym postihnutím, bolo porušené Vaše právo na vzdelanie bez diskriminácie na základe Vašej rómskej etnickej príslušnosti, čím bola znížená Vaša ľudská dôstojnosť, spoločenská vážnosť a Vaše spoločenské uplatnenie. Takýto zásah do Vašich práv bol protiprávny a touto cestou sa Vám zaň hlboko ospravedľujeme.“

Výrokom IV. žalovanej 2/ uložil povinnosť do troch dní od nadobudnutia právoplatnosti rozsudku zaslať doporučené každému zo žalobcov 1/ - 3/ na adresu ich trvalého pobytu list obsahujúci ospravedlnenie nasledujúceho znenia: „Vážený D. T. / Vážený J. Č. / Vážená R. Č., vaším zaradením do systému špeciálneho vzdelávania a vzdelávaním v rozpore so zákonom podľa vzdelávacieho programu pre žiakov/-čky s ľahkým mentálnym postihnutím a vzdelávaním v etnicky homogénnych špeciálnych triedach, situovaných oddelene od žiakov/-čok z majority, mimo hlavnej budovy školy v Základnej škole s materskou školou U., bolo porušené Vaše právo na vzdelanie bez diskriminácie na základe Vašej rómskej etnickej príslušnosti, čím bola znížená Vaša ľudská dôstojnosť, spoločenská vážnosť a Vaše spoločenské uplatnenie. Takýto zásah do Vašich práv bol protiprávny a touto cestou sa Vám zaň hlboko ospravedľujeme.“

Výrokom V. uložil žalovanému 1/ povinnosť zaplatiť každému zo žalobcov 1/ - 3/ z titulu náhrady nemajetkovej ujmy sumu vo výške po 2.500,- eur, a to do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Výrokom VI. uložil žalovanej 2/ povinnosť zaplatiť každému zo žalobcov 1/ - 3/ z titulu náhrady nemajetkovej ujmy sumu vo výške po 2.500,- eur, a to do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Výrokom VII. žalobu v prevyšujúcej časti zamietol.

Výrokom VIII. uložil žalovaným 1/ a 2/ povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcom 1/ - 3/ trovy konania v rozsahu 100 %, o ktorých výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

Výrokom IX. žalovanej 3/ nárok na náhradu trov konania nepriznal a žalobcovia nemajú voči žalovanej 3/ nárok na náhradu trov konania.

2. Krajský súd v Prešove na odvolanie žalobcov a žalovaných 1/ a 2/ rozhodol rozsudkom sp. zn. 20Co/21/2022 zo dňa 28. februára 2023.

Výrokom I. potvrdil rozsudok vo výrokoch I., II., III. a IV.

Výrokom II. v prevyšujúcej časti zmenil rozsudok tak, že určil, že žalovaná 3/ porušila zásadu rovnakého zaobchádzania vo vzťahu k žalobcom 1/ až 3/ a dopustila sa diskriminácie vo vzdelávaní žalobcov 1/ až 3/ z dôvodu ich rómskej etnickej príslušnosti tým, že neprijala účinné preventívne opatrenia na ochranu pred diskrimináciou a opatrenia na odstránenie diskriminácie žalobcov 1/ až 3/ vzdelávaných podľa vzdelávacieho programu pre žiakov/-čky s ľahkým mentálnym postihnutím u žalovanej 2/.

Výrokom III. žalovanej 3/ uložil povinnosť do 3 dní od nadobudnutia právoplatnosti rozsudku zaslať doporučené každému zo žalobcov 1/ až 3/ na adresu ich trvalého pobytu list obsahujúci ospravedlnenie nasledujúceho znenia: „Vážený D. T. / Vážený J. Č. / Vážená R. Č., nedostatočnou psychologickou diagnostikou a následnou rediagnostikou Súkromného centra špeciálno-pedagogického poradenstva v Prešove, Átriová 5, na základe ktorého toto odporučilo vzdelávať Vás podľa vzdelávacieho programu pre žiakov/-čky s ľahkým mentálnym postihnutím, následným zaradením do systému špeciálneho vzdelávania a vzdelávaním v rozpore so zákonom podľa vzdelávacieho programu pre žiakov/-čky s ľahkým mentálnym postihnutím a vzdelávaním v etnicky homogénnych špeciálnych triedach, situovaných oddelene od žiakov/-čok z majority, mimo hlavnej budovy školy v Základnej škole s materskou školou U., ako aj neprijatím účinných preventívnych opatrení na Vašu ochranu pred diskrimináciou a opatrení na odstránenie Vašej diskriminácie v Základnej škole s materskou školou U. zo strany Slovenskej republiky, bolo porušené Vaše právo na vzdelanie bez diskriminácie na základe Vašej rómskej etnickej príslušnosti, čím bola znížená Vaša ľudská dôstojnosť, spoločenská vážnosť a Vaše spoločenské uplatnenie. Takýto zásah do Vašich práv bol protiprávny a touto cestou sa Vám zaň hlboko ospravedľujeme.“

Výrokom IV. uložil žalovanému 1/, 2/ a 3/ povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť každému zo žalobcov 1/ až 3/ z titulu náhrady nemajetkovej ujmy sumu vo výške po 5.000,- eur, a to do 15 dní od

právoplatnosti tohto rozsudku.

Výrokom V. uložil žalovanému 1/, 2/ a 3/ povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcom 1/ až 3/ trovy celého konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podali dovolania žalovaný 1/, 2/ a 3/, súčasťou dovolaní žalovaného 1/ a 3/ boli aj návrhy na odklad vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia v zmysle ust. § 444 ods. 1 CSP. Žalovaná 2/ podaním zo dňa 27. júla 2023 tiež podala návrh na odklad vykonateľnosti napadnutého rozsudku. Dôvody hodné osobitného zreteľa videla žalovaná 3/ v skutočnosti, že problematika potenciálnej existencie nesprávnej diagnostiky nebola zo strany odvolacieho súdu ešte riešená a súdom uložená povinnosť písomného ospravedlnenia sa žalobcom predstavuje nezvratný úkon, poukázala na nesprávne právne vyhodnotenie námietky premlčania vo vzťahu k uplatnenej náhrade nemajetkovej ujmy. Žalovaný 1/ odôvodnil návrh na odklad vykonateľnosti závažnou ujmovou spočívajúcou v negatívnom ekonomickom dopade na jeho ďalšiu činnosť, a to navyše v prípade, keď nárok žalobcov na náhradu nemajetkovej ujmy považuje za premlčaný. Žalovaná 2/ odôvodnila návrh na odklad vykonateľnosti skutočnosťou, že v prípade dobrovoľného splnenia súdom uložených povinností, teda zaslania ospravedlňujúceho listu, by došlo k stavu, ktorý by bol nezvratný. Ak dôjde na základe dovolania k zrušeniu napadnutého rozsudku, vzniknutý stav nebude možné zvrátiť a v podstate odpadne dôvod ďalšieho konania v tejto časti, v prípade úspešnej exekúcie na peňažné plnenie uvedené vo výroku IV. by vo vzťahu k žalobcom nebolo možné plnenie spätne vymôcť vzhľadom na to, že ide o osoby nezamestnané bez pravidelného príjmu a bez akéhokoľvek majetku.

4. Podľa § 444 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku dovolací súd môže na návrh odložiť vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k názoru, že v prejednávanej veci sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa pre vyhovie predmetným procesným návrhom, preto odložil vykonateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu, a to až do právoplatnosti rozhodnutia o dovolaniach žalovaného 1/, 2/ a 3/.

6. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.